

Kuntayhtymän hallitus

61 §

23.5.2016

5 §

35/00.02.02/2015

Sairaanhoitopiirin johtajan vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2015**Päätöshistoria****Kuntayhtymän hallitus 23.5.2016 61 §**

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt arviointikertomuksessaan huomiota seikkoihin, jotka tässä vastineessa on esitetty kursiivilla. Kutakin kohtaa koskevat kommentit ovat näiden alla.

Valtuuston asettamat KYSin sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin valtuuston päättämiin muutettuihin tavoitteisiin nähden hyvin. Säästötoimista huolimatta hoitotakuun toteutumista uhkaavat riskit pystyttiin hallitsemaan kohtuullisesti. Kysteri-liikelaitokselle asetetut sitovat tavoitteet toteutuivat alkuperäisen taloussuunnitelman mukaisina. Talouden tasapainolle asetetut tavoitteet jäsenkuntalaskutuksen ja ylijäämän osalta tilikaudella 2015 saavutettiin.

Hoitotakuussa pysyminen muodostui kesällä haasteelliseksi ja jouduimme lisäämään resurssia mikä johti henkilöstömenojen kasvuun. Vuoden lopussa lain vaatima tilanne kiireettömään hoitoon pääsyssä saavutettiin. Toisaalta ulkokuntamyynti kasvoi voimakkaasti mikä myös satoi henkilökuntaa.

Voimassa olevan taloussuunnitelman (2016-2018) mukainen tavoite kertyneiden alijäämien kattamiseksi kuntalain edellyttämässä määräjassa ei ole riittävä. Alijäämän kattamiseksi ja talouden tasapainottamiseksi laadittava suunnitelma tulisi päättää valtuustossa seuraavan taloussuunnitelman (2017-2019) käsittelyn yhteydessä.

Alijäämän kattamissuunnitelma sisältyy taloussuunnitelman valmisteluun. Sitä on käsitelty hallituksen seminaarissa, kuntakierroksella ja kuntakokouksessa joka on kuntalain mukainen kuulemistilaisuus. Taloussuunnitelma 2017–2019 esitetään valtuustolle joulukuun 2016 kokouksessa.

Tuottavuusohjelman mukaiset taloudelliset tavoitteet toteutuivat KYSin osalta hyvin. Tuottavuusohjelman mukainen toiminnan muutos avohoitopainotteisemmaksi on jatkunut, mikä näkyy avokäyntien määrän kasvuna. Toisaalta hoitopäivien määrän aleneminen pysähtyi ja keskimääräinen hoitojakson kesto hieman piteni.

Toteutuma on tuottavuusohjelman tavoitteiden mukainen. Hoitopäivien ja hoitojakson keston kehitys heijastaa sitä että osastohoidossa on entistä vaikeahoitaisempia potilaita, mikä osaltaan on myös linjassa tuottavuusohjelman tavoitteiden kanssa.

Investointien ja hankkeitten vaikutusten analysointia ja arviointia sekä saavutettujen tulosten raportointia päätöksentekijöille tulisi tarkastuslautakunnan mielestä huomattavasti lisätä. B11-hankkeen (Kaarisairaala) tuottavuusvaikutukset tulee arvioida hallituksen päättämässä aikataulussa kattavasti ja saattaa arvioinnin tulokset tiedoksi myös valtuustolle.

B11-hankkeen ja tuottavuusohjelman vaikutusten analysointi valmistuu vuoden 2016 aikana ja hallitus tulee sen esittelemään valtuustolle. Molempien hankkeiden yhteinen arviointiryhmä on asetettu.

KYS menetti THL:n (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos) vuoden 2014 tuottavuusvertailussa tuottavimman yliopistollisen sairaalan aseman. Tuottavuuskehitys muihin yo-sairaaloihin verrattuna on ollut viime vuosina muita heikempi. Kehitykseen vaikuttaneiden syiden tarkempi analysointi olisi tarkastuslautakunnan mielestä paikallaan.

1990-luvulla kehitetty THL:n tuottavuusarviointi sisältää vain somaattisen sairaanhoidon ja painottuu vahvasti perinteisten suoritteiden kuten vuodeosastojaksojen ja leikkausten merkitykseen. Psykiatria ja mielenterveys eivät sisälly arvioon lainkaan.

KYSin tuottavuus vuonna 2010 oli jopa 20% korkeampi kuin minkään muun yliopistosairaalan, johtuen erikoissairaanhoidon palvelujen liikkakäytöstä joista muodostunut tuotos oli ylikorostunut. Viimeisimmässä vuoden 2014 vertailussa KYSin sija oli neljäs, mutta sairaaloiden keskinäinen ero on kaaventunut. Tuottavuusohjelma käynnistettiin vuonna 2013 nimenomaan vähentämään palvelujen liikkakäyttöä.

Avohoitopainotteisuuden lisääntyessä tällä mittarilla arvioitu tuotos laskee, vaikka vuosien 2010 ja 2015 välillä on hoidettu lähes 8% enemmän henkilöitä ja avohoitokäyntejä on 30% enemmän. THL:n mittari ei arvioi tuotettua terveyshyötyä vaan luokiteltujen suoritteiden suhdetta menoihin.

Tässä suhteessa tuemme voimakkaasti sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksessa uusien arviointimittarien kehittämistä joissa saavutettu terveyshyöty tulisi paremmin otettua huomioon.

Päiki- (päiväkirurgia) ja Leiko- (leikkaukseen kotoa) toimintojen kotiutusprosessin kehittämistä on vielä jatkettava. Olisi varmistettava, että potilas ja potilasta vastaanottava henkilöstö saavat riittävän ohjeistuksen jatkohoidon turvaamiseksi.

Toiminnan kehittäminen jatkuu ja on oleellinen osa integroidun palveluketjun kehittämistä.

Sairaalaan seitsemän vuorokauden kuluessa hoitoon palanneiden potilaiden määrä kasvoi edellisvuodesta merkittävästi (23,8 %) ja ylitti tavoitteen 27,8 prosentilla. Merkittävät poikkeamat asetetuista tavoitteista ja niiden syistä tulisi analysoida myös tilinpäätöksessä.

Näiden ns. readmissioiden määrän kasvu liittyy suurelta osin vuoden 2015 päivystysasetuksen mukaisiin ja valtuuston hyväksymiin muutoksiin erityisesti akuuttilääketieteen osalta. Lukuun sisältyvät myös suunnitellut uusintakontaktit. Toinen vaikuttava tekijä on potilaiden vaikeahoitoisuuteen liittyvä, osastohoitojaksojen vähetessä. Kirjaamisen tarkempi analyysi tehdään vuoden 2016 aikana.

Suunnitellun nettotyöpanostavoitteen (152) ylittymisestä puolet selittyi pois-saolojen vähentymisellä. Erityisesti sairauspoissaolojen väheneminen on positiivista. Tehdyt toimenpiteet työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseksi ovat olleet onnistuneita.

Tarkastuslautakunnan saaman käsityksen mukaan on tarvetta panostaa nykyistä enemmän työyksikötasolla tapahtuvaan perehdyttämiseen. Perehdytystä koskeva ohjeistus on ajan tasalla, mutta sen toimeenpanossa yksiköitten välillä on eroja.

Työhyvinvointi ja jaksaminen ovat keskeisiä kehitysteemoja. Vuonna 2016 aloittaa työsuojelutoimikunta ja palkataan työhyvinvointikoordinaattori. Perehdytyksen toteutukseen on kiinnitetty jatkuvaa huomiota.

Hoitohenkilöstön lyhytaikaisten sijaisten käyttö on alentunut tavoitteen mukaisesti, johon on vaikuttanut positiivisesti hoitotyön palveluyksikön perustaminen. Tarkastuslautakunnan mielestä olisi syytä selvittää hoitotyön henkilöstön kaiken sijaistyövoiman hallinnoinnin ja rekrytoinnin keskittämistä koko KYSin tasolla yhteen yksikköön.

Hoitotyön palveluyksikön laajentumista päivystyksen ja tehohoidon alueille on ryhdytty yhdessä henkilöstön kanssa selvittämään.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti. Sisäisen valvonnan prosesseja on kuitenkin syytä edelleen kehittää. Riskienhallinnassa tulee ottaa huomioon koko kuntayhtymäkonsernin näkökulma.

Omistajaohjausta sairaanhoitopiirissä tulee selkeyttää. Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tavoitteet ja toimintatavat on tarpeen käydä läpi ja täsmentää uuden kuntalain edellyttämien sääntö- ja ohjelmuuksien yhteydessä.

Kuntalain vaatimusten mukaisesti valmistellaan johto- ja hallintosääntöuudistus, jonka yhtenä olennaisena osana on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kytkeminen toimintajärjestelmään, sekä konserniohjauksen ja konsernivalvonnan uudistus. Asiaa valmisteleva työryhmä on asetettu. Valmistelun tavoitteena on esittää uudistus yhdessä käynnissä olevan strategiatyön kanssa valtuustolle joulukuussa 2016.

Välinehuollon ja leikkaustoiminnan yhteisissä ja erillisissä prosesseissa oli vuonna 2015 merkittäviä ongelmia. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan osa syntyneistä ongelmista olisi ollut vältettävissä paremmalla suunnittelulla ja eri toimijoiden välisellä tiiviimmällä yhteistyöllä.

Ongelma on tunnistettu ja korjaavat toimenpiteet palvelun tuottajan kanssa ovat käynnissä.

Ensihoitopalvelujen palvelutasopäätöksen mukainen saavutettavuus ei toteutunut kiireellisissä A- ja B-tehtävissä täysin palvelutasopäätöksen mukaisesti. Hoitotason-/lääkäriyksikön saavutettavuus kiireellisten tehtävien tavoiteajassa on toteutunut palvelutasopäätöksen mukaisesti kaikissa riskialuealuokissa, samoin saavutettavuus C - ja D-tehtävissä.

Asiasta on annettu valvovalle viranomaiselle selvitys. Eräs selittävä tekijä on hätäkeskukselle tulleiden yhteenottojen määrän selvä nousu, mikä heijastuu myös tehtävien määriin. Kyseessä on valtakunnallinen ilmiö.

Tarkastuslautakunta katsoo, että ICT-toimintojen varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet tulee toteuttaa ja osoittaa niihin tarvittavat resurssit. Tietohallinnon roolia sairaanhoitopiirin ICTpalvelujen/toimintojen koordinoijana ja tilaajana sekä sopijapuolena tulisi vahvistaa ja turvata sille tehtävien vaatimat riittävät resurssit.

ICT-varmistamiseen liittyvä lisäsuunnitelma esitellään valtuustolle kesäkuussa 2016. Sillä pyritään huolehtimaan toiminnan jatkuvuudesta ja keskeytymättömyydestä kun paperisista potilasasiakirjoista on siirrytty pois. Tietohallinnon rooli ja siihen liittyvä digitalisaation kehitys sisältyy osana vuoden 2016 aikana valmistuvaan strategiatyöhön.

Tarkastuslautakunta kiinnitti antamassaan väliarvioinnissa huomiota säästötoimenpiteiden kohdentamisen ja resurssien jaon kokonaistuottavuuden näkökulmaan. Leikkaussalitoimintojen ja kuvantamispalvelujen riittävän toiminnan tason jatkuva turvaaminen on tarkastuslautakunnan mielestä välttämätöntä mm. KYSin kilpailuaseman säilyttämiseksi sen vahvuusalueilla (neurokeskus, sydänkeskus, syöpäkeskus).

Vuoden 2016 toiminnanohjausta on pyritty tiukassa taloustilanteessa kehittämään tasapainoisemmin eri osatekijöihin kohdistuen, vaikkakin sopeutus-toimenpiteet ovat edelleen myös vuonna 2016 välttämättömiä.

Tutkimuksen ja opetuksen merkitys yliopistolliselle sairaalalle on erittäin tärkeä. Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena ollut neurokeskus on käynnistänyt merkittäviä tutkimushankkeita. Tutkimustoiminnan edellytysten turvaamiseksi, muun muassa rahoituksen osalta, tulee tarkastuslautakunnan mielestä kaikkien tahojen kiinnittää huomiota.

Yliopistosairaalan rooli korostuu strategiatyössä samoin kuin siihen liittyvät tutkimuksen ja opetuksen teemat. Roolia tukevat odotettavissa olevat sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutoksen linjaukset, joiden mukaan KYSin asema yhtenä maamme viidestä yliopistosairaalasta ja ylimaakunnallisen erityisen vaativan palvelun keskuksena yhteistyöalueella selkiintyy.

Esitys

Sairaanhoitopiirin johtaja:

Hallitus merkitsee tiedoksi sairaanhoitopiirin johtajan vastineen ja esittää sen edelleen tiedoksi valtuustolle.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kuntayhtymän valtuusto 6.6.2016 5 §

Esitys

Hallitus:

Valtuusto hyväksyy hallituksen esityksen.

Päätös

Sairaanhoitopiirin johtajan vastine merkittiin tiedoksi.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Kuntayhtymän valtuusto

KYS

Pöytäkirja

06.06.2016

1/2016

5 §

6 (6)